

Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

Технологія

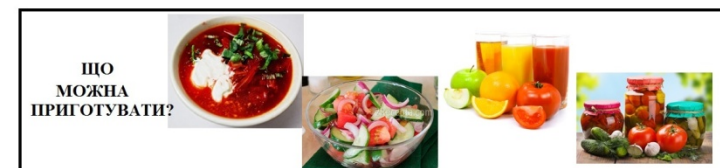
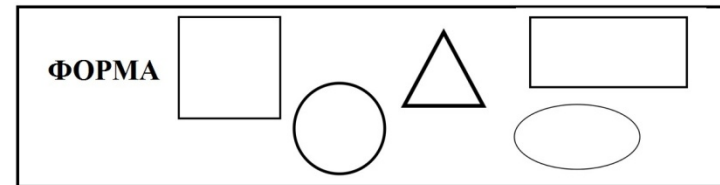
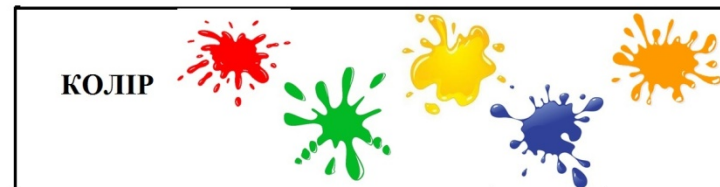
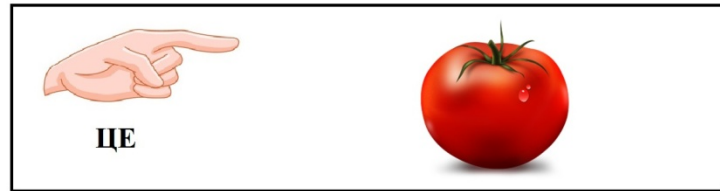
«Складання описових розповідей за схемами - моделями»

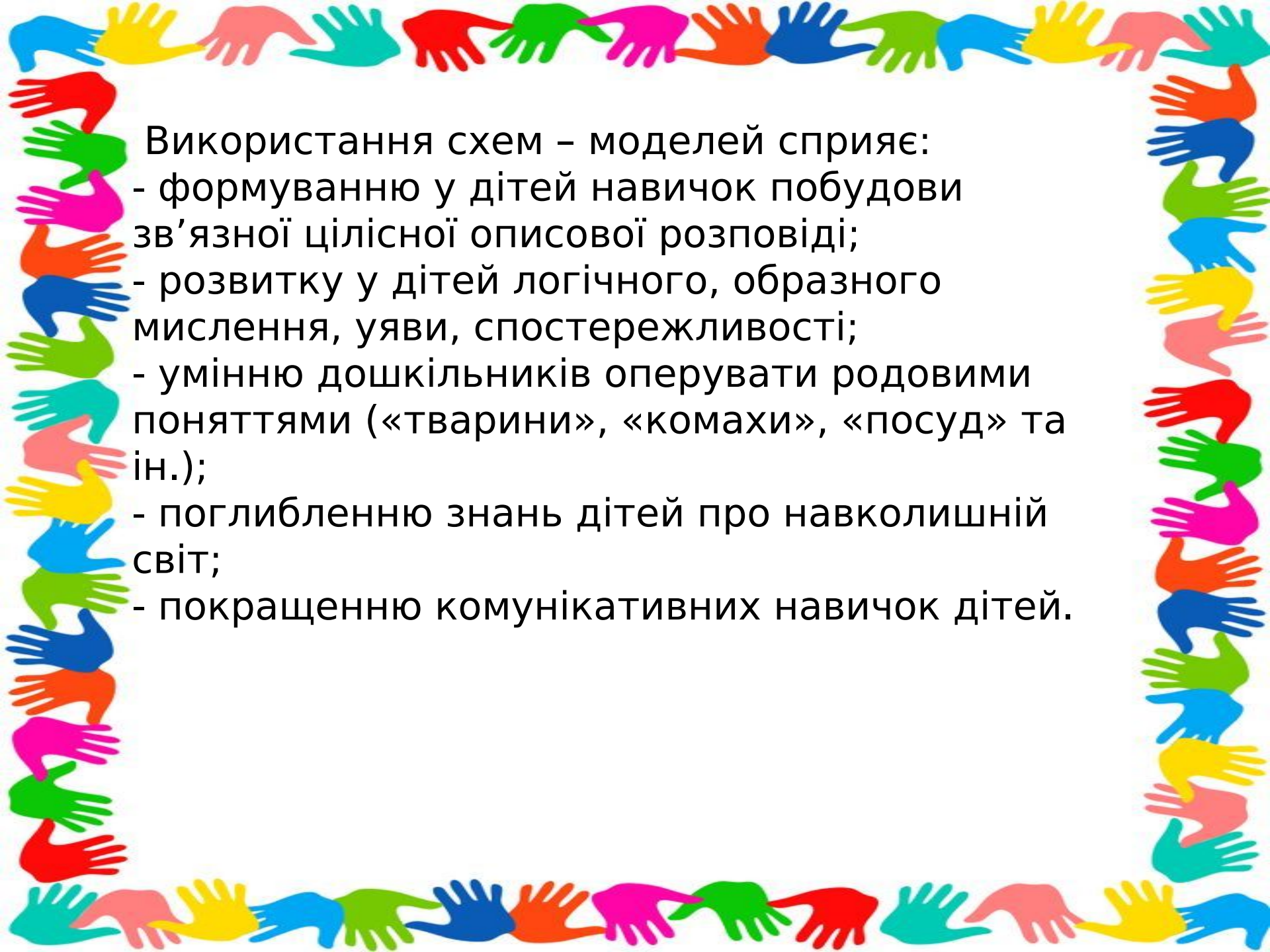
Розкажи про овочі, фрукти, ягоди

 Що це?	 Який колір?	 Якої форми? Якого розміру?	 Який на смак?
 Де росте?	 Який на дотик?	 Що можна приготувати?	

ПІДГОТУВАЛА :
СТУДЕНТКА 1 КУРСУ
МАГІСТРАТУРИ
ДП 20 МЗ ГРУПИ
ФАКУЛЬТЕТУ ПЕДАГОГІКИ ТА
ПСИХОЛОГІЇ
ДЗВОНИК Т.В.

Навчати дітей дошкільного віку складанню описових розповідей є дуже важливим для їх розвитку. Вміння дитини точно, лаконічно й образно описувати предмет сприяє вдосконаленню її мови, мислення, полегшує процес обміну інформацією. Навчаючи наших дошкільнят складанню описових розповідей, ми використовуємо наочні опорні схеми. Вони помітно спрощують завдання, роблять висловлювання чіткими, зв'язними та послідовними.

Використання схем - моделей сприяє:

- формуванню у дітей навичок побудови зв'язної цілісної описової розповіді;
- розвитку у дітей логічного, образного мислення, уяви, спостережливості;
- умінню дошкільників оперувати родовими поняттями («тварини», «комахи», «посуд» та ін.);
- поглибленню знань дітей про навколишній світ;
- покращенню комунікативних навичок дітей.

Навчання слід проводити в три етапи:

1. Демонстрування дітям схеми за певною лексичною темою, пояснення змісту умовних позначень.

2. Надання зразка описового розповідання з показом символів.

3. Самостійне складання дитиною описової розповіді за опорною схемою.

СХЕМА ОПИСОВОГО ОПОВІДАННЯ ПТАХИ

Схема ознайомлення дітей із предметами наступна:

1. Первинне ознайомлення з предметом і його назвою.

2. Дослідження властивостей предметів: колір, відтінки, форма, розмір, звуки, шуми; співвідношення у просторі; маса; властивості поверхні; ритм; рух предмета; назва деталей предмета.

3. Групування, узагальнення і найпростіша класифікація предметів, формування родових і видових понять, наступна класифікація – диференціація родових понять. Розвиток елементів логічного мислення через складання разом з дітьми моделей, схем, коректурних таблиць.

- Всі моделі умовно поділені на групи:
- описові;
 - узагальнювальні (класифікаційні);
 - для складання творчих розповідей;
 - мнемічні (для заучування віршів).

І. Блажкевич «У дитячому садку»

1

Наш Іванко в дитсадку,

Як барвінок у вінку,

А навколо нього друзі,

Як весною квіти в лузі.

Завели швидкий танок,

Звеселили дитсадок.

Опис іграшок:

1. Назва
2. Колір
3. Форма
4. Величина-розмір
5. Матеріал , з якого матеріалу зроблена іграшка
6. Частини іграшки
7. Яка на дотик?
8. Спосіб використання

Спочатку добираються іграшки, при описанні яких використовуються всі пункти схеми (пірамідка, коляска, коробочки...) Потім іграшки, при описанні яких використовується не вся схема (м'яч, кубики, лялька, ведмедик тощо)

Опис предметів одягу, взуття:

1. Назва
2. Колір
3. Матеріал
4. Складові частини
5. Призначення
6. Для якого сезону

ОДЯГ, ВЗУТТЯ

		
1. Назва предмета одягу, взуття.	2. Колір.	3. Матеріал.
		
4. Будова (складові частини).	5. Призначення (за статтєвою ознакою людини (чоловіча, жіноча); за віком людини (доросла, дитяча).	6. Для якого сезону (весна).

3

Опис посуду:

1. Назва
2. Колір
3. Форма
4. Складові частини
5. З чого зроблена (яка на дотик)
6. Спосіб використання

ПОСУД

1. Назва посуду.

2. Колір.

3. Форма (прямокутна, квадратна, трикутна, кругла, овальна).

4. Будова (складові частини).

5. Яка на дотик (з якого матеріалу зроблена)?

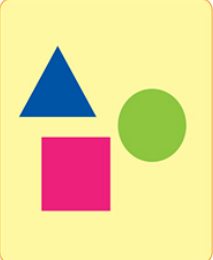

6. Спосіб застосування.

4

Опис овочів та фруктів:

1. Назва
2. Де росте?
3. Розмір
4. Колір
5. Форма
6. Де росте (на землі, під землею)
7. Який на дотик та смак?
8. Спосіб вживання

ОВОЧІ

			
1. Назва овочу.	2. Де росте?	3. Розмір.	4. Колір.
			
5. Форма (округла, овальна, трикутна).	6. Де росте (на землі, під землею)?	7. Який виявляється на дотик та смак?	8. Спосіб вживання (варить або жарить, вживають сири).

Опис грибів:

1. Назва
2. Де росте?
3. Будова
4. Колір шляпки
5. Форма шляпки
6. Товщина та ширина ніжки
7. Який на дотик?
8. Їстівний чи отруйний
9. Спосіб приготування

ГРИБИ

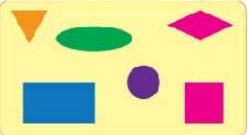

 1. Назва гриба.	 2. Де росте (сідхавніми дереви, під листяними дереви).	 3. Будова (шляпка, ніжка).
 4. Колір шляпки (коричнева, жовта, оранжева, червона, рожева, біла).	 5. Форма шляпки (округла, трикутна).	 6. Товщина ніжки (тонка, товста). Висота ніжки (довга, коротка).
 7. Який гриба дотик?	 8. Їстівний чи отруйний?	 9. Спосіб приготування (варить або смажить).

6

Опис дерев:

1. Назва дерева, його вид (хвойне, листяне, плодове)
2. Де росте?
3. Будова
4. Товщина стовбура, висота дерева
5. Форма листя
6. Колір листя
7. Які зміни відбуваються з деревом в різні пори року?
8. Назва плода
9. Яке значення в житті людини, природи?

ДЕРЕВА

 <p>1. Назва дерева. Яого вид (хвойне, листяне, плодове).</p>	 <p>2. Де росте дерево?</p>	 <p>3. Будова дерева (стовбур, гілки).</p>
 <p>4. Товщина стовбура (висота, середня, товщина). Висота дерева (висота, середня, товщина).</p>	 <p>5. Форма листя (овальне, трикутне, кругле, квадратне, прямокутне, ромбове).</p>	 <p>6. Колір листя (зелений, жовтий, червоний, коричневий, білий, сірий, чорний).</p>
 <p>7. Які зміни відбуваються з деревом в різні пори року?</p>	 <p>8. Назва плода.</p>	 <p>9. Яке значення в житті людини, природи?</p>

4

Опис пір року:

1. Тривалість дня і ночі
2. Характерний вигляд неба (сонечко, хмарки)
3. Зміни, які відбуваються у природі (покрив землі, температура)
4. Зміни, які відбуваються у рослинному світі
5. Поведінка тварин
6. Поведінка птахів
7. Який одяг носить людина?
8. Дитячі ігри та розваги цієї пори року

Опис птахів:

1. Назва
2. Де живе?
3. Розмір
4. Колір
5. Чим харчується?
6. Зимуючі чи перелітні

П Т А Х И		
Назва птаха	Де живе?	Розмір
		
Колір	Чим харчується?	Зимуючі чи перелітні
		

Опис тварин:

1. Назва
2. Де живе?
3. Будова тіла
4. Колір (окрас) тварини
5. Дитинчата тварин
6. Розмір
7. Чим покрите тіло тварини?
8. Чим харчується?
9. Яку користь приносить?

Мнемічні схеми-моделі (для заучування віршів):

Як підвищити якість засвоєння та скоротити час, який витрачається для заучування віршів напам'ять? Треба умовними схематичними позначеннями зашифрувати кожен рядок вірша (або пару) і вивісити таку схему на видному місці. Не примушуючи, а спираючись на дитячі інтереси та на достатній розвиток наочно-образного мислення в цьому віці. Мнемічні схеми відіграють значну роль у диференційованому навчанні. Діти з середнім і низьким рівнем розвитку пам'яті мимоволі вчать вірш у повсякденному житті, шукаючи на "підказку". Для дітей з достатнім самоконтролем та

 За вікном	 летять сніжинки	 І сідають
 на вікні.	 Ми танцюєм	 круг
 ялинки	 І співаємо	 пісні.

Список використаних джерел

- ВИКОРИСТАННЯ СХЕМ-МОДЕЛЕЙ У МОВЛЕННЄВІЙ РОБОТІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ [Електронний ресурс] – URL: http://blogbysvetlana.blogspot.com/2018/08/blog-post_89.html
- МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ РОЗПОВІДАННЮ ЗА СХЕМАМИ (авт. О. БІЛАН, К. КРУТІЙ) [Електронний ресурс] – URL: http://zlochiv-nvk.eduikit.lviv.ua/doshkilnij_pidrozdil/metodichna/metodika_navchannya_ditej_rozpovidannyu_za_shemami
- Консультація для педагогів "Методика навчання дітей розповіданню за схемами-моделями" [Електронний ресурс] – URL: <https://vseosvita.ua/library/konsultacia-dla-pedagogiv-metodika-navcanna-ditej-rozpovidannu-za-shemami-modelami-244807.html>
- Опорні схеми для складання описових розповідей.- Наочний посібник- Чала Л.М., ВГ "Основа",